

Individ, og lidet mere Tobak, nemlig 2,3 Pd. pr. Individ; af Sukker bruge vi derimod 20 Pd. pr. Individ, altsaa mere end dobbelt saa meget som i Norge.

Menneskehedens Religionsbekjendelser. Statistikeren Kolb har udregnet, at den hele Menneskehed fordeler sig til de forskellige Religioner paa følgende Maade:

Kristne.	Ikke Kristne.
Romersk-katholske . 192 Mill.	Muhamedanere . . . 84 Mill.
Protestanter 108 —	Jøder 6 —
Græsk-katholske . . . 80 —	Saakaldte Hedninge . 770 —
Andre Kristne 10 —	
i Alt . . 390 Mill.	i Alt . . 860 Mill.
I Alt 1250 Mill. Mennesker.	

Af den hele Menneskehed er altsaa ikke en Gang en Tredjedel Kristne. Af de ikke kristne Religioner tæller Buddahismen det langt overvejende Antal, sandsynligvis henimod 500 Mill. Tilhængere, altsaa langt mere end samtlige kristne Konfessioner tilsammen.

Af Evropas henimod 300 Mill. Mennesker er 144 Mill. romersk Katholiker, henimod 68 Mill. Protestanter, lidt over 68 Mill. græsk-katholske, 1 Mill. andre Kristne, noget over 4 Mill. Jøder og 6½ Mill. Muhamedanere.

Pengemarkedet.

Kjøbenhavn d. 23de Maj 1873.

Siden vor sidste Beretning have Udlandets Børser været Gjenstand for flere betydelige Begivenheder; men alle maa de dog træde i Skygge for den i Voldsomhed enestaaende Børskrise i Wien. Den uhyre Svindel, der her i længere Tid er bleven dreven, de skandaløse Misbrug, «die Gründerei» *) har

*) Den østrigske Regering har i det sidste Aar givet over 200 Koncessioner til ny «Gründungen», hvilket nu bebrejdes den; men den svarer som Undskyldning, at den har afvist over 600 Begjæringer.

Individ, og lidet mere Tobak, nemlig 2,3 Pd. pr. Individ; af Sukker bruge vi derimod 20 Pd. pr. Individ, altsaa mere end dobbelt saa meget som i Norge.

Menneskehedens Religionsbekjendelser. Statistikeren Kolb har udregnet, at den hele Menneskehed fordeler sig til de forskellige Religioner paa følgende Maade:

Kristne.	Ikke Kristne.
Romersk-katholske . 192 Mill.	Muhamedanere . . . 84 Mill.
Protestanter 108 —	Jøder 6 —
Græsk-katholske . . . 80 —	Saakaldte Hedninge . 770 —
Andre Kristne 10 —	
i Alt . . 390 Mill.	i Alt . . 860 Mill.
I Alt 1250 Mill. Mennesker.	

Af den hele Menneskehed er altsaa ikke en Gang en Tredjedel Kristne. Af de ikke kristne Religioner tæller Buddahismen det langt overvejende Antal, sandsynligvis henimod 500 Mill. Tilhængere, altsaa langt mere end samtlige kristne Konfessioner tilsammen.

Af Evropas henimod 300 Mill. Mennesker er 144 Mill. romersk Katholiker, henimod 68 Mill. Protestanter, lidt over 68 Mill. græsk-katholske, 1 Mill. andre Kristne, noget over 4 Mill. Jøder og 6½ Mill. Muhamedanere.

Pengemarkedet.

Kjøbenhavn d. 23de Maj 1873.

Siden vor sidste Beretning have Udlandets Børser været Gjenstand for flere betydelige Begivenheder; men alle maa de dog træde i Skygge for den i Voldsomhed enestaaende Børskrise i Wien. Den uhyre Svindel, der her i længere Tid er bleven dreven, de skandaløse Misbrug, «die Gründerei» *) har

*) Den østrigske Regering har i det sidste Aar givet over 200 Koncessioner til ny «Gründungen», hvilket nu bebrejdes den; men den svarer som Undskyldning, at den har afvist over 600 Begjæringer.

fremkaldt, havde vel gjort det sikkert og vist, at en Krise maatte indfinde sig. Men om den end alt for længe siden er bleven forudset og forudsagt, var man dog ingenlunde forberedt paa den, da den endelig kom. Man havde haabet, at den dog endnu vilde lade lidt vente paa sig, og at den ikke netop vilde indfinde sig paa et saa særligt uheldigt Tidspunkt, samtidig med Verdensudstillingen. — Allerede i de første Dage af Maj begyndte man at mærke Symptomerne, idet der indtraf flere meget betydelige Falliter; men Fredagen d. 9 Maj naaede Paniken dog sit Højdepunkt. Det var Efterretningen om, at det store Hus Pestchek, hvis Kredit ansaas for klippefast og hvis Formue ansloges i millionsvis, havde standset sine Betalinger, der bragte fuldstændig Stilstand i alle Forretninger, der drev Fortvivlelsen op til det Højeste, ja som fremkaldte ligefremme Voldsgjæringer. Af alle Beretninger fremgaar, at denne Krise er den voldsomste, man hidtil har set, og Krisen i 1869 betegnes som en Bagatel i Sammenligning med den nærværende. Vi skulle imidlertid ikke her gjentage alle de sørgelige Enkeltheder, der maa være Læserne bekjendte fra Dagbladene. Vi skulle kun minde om det Allervigtigste, nemlig at Regeringen har taget sin Tilflugt til det meget farlige Middel: en Suspension af Bankakten. Det var nemlig blevet klart, at den Hjælpesfond paa 20 Millioner Gylden, flere Banker havde besluttet at skyde sammen, kun vilde forslaa lidet, og at der maatte ganske anderledes energiske Midler til, hvis man vilde forhindre Børskrisen i at udvide sig til en almindelig Handelskrise. Regeringen udstedte derfor d. 13 Maj en Forordning, hvori det hedder: «Nationalbanken bemyndiges til at diskontere Vexler og laane mod Hypothek uden at være bunden til det i Loven af 18 Marts 1872 fastsatte Beløb af emitterede Banknoter.» Denne Foranstaltning modtoges i mange Børskredse med Jubel, medens den af Andre kritiseredes stærkt. Det formentes saaledes, at det navnlig vil være Spekulanterne og Svindlerne, der ville komme til at drage Fordel af den, medens der vil paaføres de ærlige Borgere Tab ved en overdreven Seddeludstedelse. Man havde netop haabet snart at kunne blive den Agio paa de østrigske Papirpenge, hvormed man nu

saa længe har været plaget, kvit; men saa kommer Bankaktens Suspension og forhindrer det! I Østrig var der den 1ste Maj ved Siden af 329 Mill. Gylden i Banknoter over 378 Mill. Gylden i Statsnoter i Cirkulation. Men allerede d. 16 Maj meldes der, at der da — kun tre Dage efter Suspensionen — var udstedt Noter udover det lovbestemte Maximum, saa at Suspensionen allerede da var i faktisk Virksomhed.

Endnu kan der ikke have nogen begrundet Mening om, hvilken Indflydelse Krisen vil faa paa de andre Børser. Den har bragt mange Papirer til at dale betydeligt, den har bragt Uro og Ængstelse paa Børserne, men om den vil faa nogen af dem til at falde, kan i ethvert Tilfælde ikke vides før Maanedens Slutning. — For Berlins Vedkommende er der dog flere efter Omstændighederne ret heldige Forhold, der maa tages i Betragtning. Saaledes var det et Held, at Krisen indtraf i Maanedens Begyndelse, inden man endnu havde paataget sig ret mange Engagements pr. ultimo. Fremdeles havde man her alt i nogen Tid spekuleret à la baisse, og man havde forholdsvis været lidt varsommere med ny «Gründungen». Endvidere skal den franske Regering have taget Bestemmelser med Hensyn til Krigsskadeserstatningens Udbetaling, sigtende til saa vidt muligt at skaane Tyskland. Den «Velsignelse», de fem Millardér skulde bringe Tyskland, har jo været meget tvivlsom, og det er en bekjendt Sag, at de tvært imod have bragt dette Land i en betydelig Forlegenhed. Da nu Frankrig er interesseret i, at det ikke gaar med Berlin som med Wien, har det besluttet herefter at udbetale en betydelig Del ikke som hidtil med Vexler men i Guld. Af de i Juni forfaldende 250 Millioner skulle saaledes mindst 200 betales i Guld og Resten i Banknoter. — Den preussiske Bank satte, lige før Krisens Udbrud, sin Diskonto op fra 5 til 6 pCt.

Medens Hamburg naturligtvis ligesom Berlin har følt sig stærkt berørt af Wienerkrisen, har den franske Børs derimod ikke taget synderlig Notice heraf. I Frankrig er der nu maa-ske heller ikke saa megen Grund til at befrygte en lignende Krise, da der her i de sidste tre Aar ikke har kunnet være Tale om ny industrielle Foretagender. Svindelen har her manglet

den Næring, den har haft i Tyskland og Østrig. Derimod er der her en anden ikke mindre stor Fare: den politiske Stilling. Hvor liden Tillid der haves til den nuværende Tilstand, ses af det forholdsvis betydelige Fald i Rentes, den radikale Barodets Valg d. 27 April foraarsagede. Naar en saadan Omstændighed kan faa Børsen til at vakle, saa synes det dog at vise, at Kreditten ikke er saa overmaade stor. Den Kurs, til hvilken 3 pCts.s Rentes nu noteres, er omtrent den samme som den, til hvilken de under Kommunen noteredes i de store franske Byer (Pariserbørsen existerede den Gang ikke). — Der er nu fremkommet ret interessante Oplysninger om, hvilken bekostelig Sag det er at optage saadanne store Laan, som Frankrig har gjort i de sidste Aar. Hvad 3-Milliardlaanet angaar, kunne Tallene endnu ikke angives med fuldkommen Nøjagtighed, men der paaregnes en Totaludgift paa mindst 145 Millioner Frances. 2-Milliardlaanet har derimod foraarsaget Udgifter til et Totalbeløb af 117 Millioner Fr. eller næsten 6 pCt. af Kapitalen. Heraf gaar $1\frac{1}{2}$ Mill. til «le personel» o: Agenter, Kontorbetjente osv., 700,000 til «le matériel», saasom Trykningsomkostninger osv., $27\frac{3}{4}$ Mill. til Vexelkurs og Transportomkostninger, 58 Mill. til Diskontering og 29 Mill. til Kommission.

I England er Bankdiskontoen i flere Repriser bleven sat op fra 4 til 6 pCt., og desuagtet tror «Economist», at den burde sættes endnu højere til Vejrs. En Reservebeholdning paa 10 Mill. L. St. maa, under de nuværende Forhold, anses for alt for lav. Efter at den franske Bank har ophørt at betale med Metal, maa England faktisk anses for Evropas eneste mere betydelige Guldmarked. Navnlig denne Omstændighed, mener det nævnte Blad, maa opfordre Banken til den største Forsigtighed. — Fra the Clearing-House er den 6te aarlige Beretning udkommen, og den viser følgende Resultat: I 1872—73 beløb Omsætningerne 6,003,335,000 L. St., hvilket var 644 Mill. L. St. mere end i 1871—72, eller omtrent 12 pCt., og sidstnævnte Aar havde dog udmærket sig ved sine ualmindelig store Omsætninger, idet de da var 1341 Mill. L. St. eller 30 pCt. mere end i 1870—71. I 1839 beløb Omsætningerne kun 940 Mill. L. St. Hvilken Betydning denne Institution har faaet for det engelske Pengemarked, ses let.

Hvad de øvrige europæiske Lande angaar, saa ere de finansielle Forhold i Spanien i den mest fortvivlede Stilling. — Fra Petersborg er der to Gange kommet Efterretning om Diskontonedsættelse. — Fra Odessa meldes en Pengekrise, hvorom nøjere Efterretninger dog savnes. — Hvorledes Diskontonoteringerne i de ledende Banker have bevæget sig, vil ses af følgende Tal:

	30 April.	20 Maj.		30 April.	20 Maj.
London	4 pCt.	6 pCt.	Amsterdam	4 pCt.	5 pCt.
Paris	5 —	5 —	Antwerpen	4 ¹ / ₂ —	5 ¹ / ₂ —
Wien	5 —	5 —	Hamburg	5 —	6 à 7 —
Berlin	5 —	6 —	St. Petersborg	6 ¹ / ₂ —	5 —

Ogsaa den danske Nationalbank har følt sig opfordret til at hæve sin Diskonto, uagtet det danske Marked dog ikke har lidt af Pengeknaphed. Den 17 Maj hævedes den til 4¹/₂ à 5 pCt., medens den til da kun havde været 4 à 4¹/₂ pCt. Vor Børs har heldigvis vist mere Fasthed end de tyske, skjønt det dog ikke kunde undgaas, at Efterretningerne fra Wien ogsaa her maatte øve en trykkende Indflydelse. Det var dog kun en enkelt Dag (d. 10 Maj), at der fandt forcerede Salg Sted i større Omfang, og Stemningen har atter senere bedret sig. — Vexelkursen pr. 100 Mark tysk Rmt. og pr. L. St. have siden vor forrige Beretning bevæget sig som følger:

	Tysk Rmt.				Sterling.			
	k. S.		3 Md.		k. S.		3 Md.	
	Rd.	β	Rd.	β	Rd.	β	Rd.	β
18 April	44	48	43	92	8	95	8	86
22 —	44	48	43	92	8	95	8	86
25 —	44	52	44	4	8	95	8	86
29 —	44	56	44	8	8	95	8	86
2 Maj	44	56	44	8	8	95	8	86
6 —	44	60	44	4	8	95	8	86
13 —	44	60	44	4	9	•	8	85
16 —	44	68	44	4	9	•	8	85
20 —	44	72	44	8	9	1	8	85

«Det store nordiske Telegrafelskab» har foretaget en betydelig Udvidelse af sin Aktiekapital, idet der nu udstedes 25000 ny Aktier à 90 Rdl. Det tilbydes Selskabets Aktionærer at overtage dem til Pari, saaledes at man er berettiget til at faa 1 ny Aktie for hver 5 ældre, og Betalingen erlægges i 5 Rater. — Et andet Aktieforetagende, der i den seneste Tid er fremstaaet, har til Formaal at overtage den Prior'ske Havn med tilhørende Areal, hvor der agtes opført et Komplex af Fabrikker. Man har foreløbig tænkt at anlægge et større Ølbryggeri for Exportøl, et Glasværk til Fabrikation af de til Bryggeriet nødvendige Flasker, en Svovlsyrefabrik og en Gødningfabrik. Kapitalen udgjør 1 Mill. Rdl., og tegnedes strax.

Inden vi forlade Danmark, maa der endnu mindes om den nordiske Møntkonventions Skæbne. Efter at Konventionen og den dertil sig sluttende Møntlov var bleven vedtaget af den svenske og danske Rigsdag, blev den, som bekjendt, med nogle faa Stemmers Majoritet forkastet af det norske Storting. Danmark og Sverig bleve imidlertid enige om at indskrænke det nordiske Møntforbund til et svensk-dansk, idet det dog forbeholdtes Norge senere at slutte sig hertil. Den danske Møntlov er udkommen den 23de Maj, og saaledes er denne vigtige Sag endelig afgjort.

Vende vi os til Slutning til Amerika, da ere Forholdene heller ikke der meget opmuntrende. Markedet, der alt i lang Tid har lidt af Knaphed, trykkedes end yderligere ved den store Atlantic-Banks Fallit. De dyre Penge have imidlertid ikke, hvad man skulde have ventet, bragt Priserne til at falde, lige saa lidt som Papiret er bragt paa Niveau med Metallet. Samtidig med at Bankernes Reservefond i de senere Aar have været i en foruroligende Aftagen, have deres Laan og Diskonteren taget til i en næsten endnu stærkere Grad. Dette gjælder dog aldeles overvejende Bankerne udenfor New-York. Efterfølgende Tal ville vise, hvorledes Bankerne siden 1866 have udvidet deres Forretninger og indskrænket deres Reservebeholdning:

	Diskontering og Laan.	Reserve- beholdning.	Reservebehold- ningens Forh. til Laanene.
Januar 1866 .	500,4 Mill. Doll.	204,7 Mill. Doll.	40,9 pCt.
— 1867 .	608,4 — —	203,2 — —	33,4 —
— 1868 .	616,6 — —	182,5 — —	29,6 —
— 1869 .	645 — —	172,2 — —	26,7 —
— 1870 .	688,9 — —	182,4 — —	26,5 —
Debr. 1870 .	722,1 — —	148,7 — —	20,6 —
Febr. 1872 .	835,2 — —	137,3 — —	16,4 —
— 1873 .	908,8 — —	135,1 — —	14,9 —

Ligesom Skandinavien og Tyskland saaledes har Nordamerika ogsaa haft sine Forhandlinger om Møntvæsenet, hvis Resultat er blevet «the Coinage Act of 1873.» De vigtigste Bestemmelser heri ere følgende: Fra den 1ste April 1873 have ogsaa de Forenede Stater sluttet sig til de Lande, der have en enkelt Guldmøntfod. Før 1853 havde de Forenede Stater kun Sølvfod og Guldets Forhold til Sølv var sat som 16 til 1; [fra 1853—1873 var der faktisk kun Guldfod, om der end legalt var dobbelt Møntfod, og Forhold mellem Guld og Sølv var da fastslaaet til 14,883 til 1; fra April 1873 skal der derimod kun være enkelt Guldfod og Forholdet er nu 14,9599 til 1. Guldmønterne forandres forøvrigt ikke, men Gulddollars'en paa 25,8 gr. Troy-Vægt gjøres til Møntenhed. De Forenede Stater skulle have følgende Sølvmonter: en Trade-Dollars, en Half-Dollars (eller 50 Cents), en Quarter-Dollars og 1 Dime (eller 10 Cents). Trade-Dollars'en skal have 420 gr. Troy-Vægt; Half-Dollars'en skal veje $12\frac{1}{2}$ grams; Quarter-Dollars'en og Dime'n henholdsvis $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{5}$ heraf. De nævnte Mønter skulle kun være lovlig Betaling for i det Højest 5 Dollars. Trade-Dollars'en er kun beregnet paa den udenlandske Handel, navnlig med Kina og Japan. Meningen med Forandringen i de andre Mønters Vægt er at bringe dem nærmere de evropæiske Mønter: Half-Dollars'en bliver saaledes i Vægt lig $2\frac{1}{2}$ Sølvfranc, Quarter-Dollars'en lig $1\frac{1}{4}$ og Dime'n lig $\frac{1}{2}$ Sølvfranc. Om dette imidlertid kan betragtes som et stort Skridt henimod «the internationalism» af den amerikanske Mønt,

er dog vist tvivlsomt. Hvad endelig Slagskatten angaar, saa er den for Sølvets Vedkommende ikke bleven fastslaaet definitivt. Derimod er der paa Guldet lagt en Slagskat af $\frac{1}{5}$ pCt.; men hertil maa føjes det undertiden ikke saa ganske ringe Rentetab, der lides ved, at Guldet maa henligge i længere Tid i Mønten for at vente paa at blive udmøntet.

Bibliografi.

- Bamberger, Die Arbeiterfrage unter d. Gesichtspunkte des Vereinsrecht. (359 S.). Stuttgart.
- Goltz, Die sociale Bedeutung d. Gesindeswesens. (64 S.). Danzig, Kafemann.
- Schäfle, Dr. Alb. Eberh. Frdr., Das gesellschaftliche System der menschlichen Wirthschaft, e. Lehr- u. Handbuch der ganzen polit. Oekonomie, einschliesslich der Volkswirtschaftspolitik u. Staatswirthschaft. 3. durchaus neu bearb. Aufl. in 2 Bdn. gr. 8. (XXXVIII, 296 u. 604 S.). Tübingen, Laupp.
- Helwig, Dr. A., Beiträge zur Mortalitäts-Statistik der Stadt Mainz von Anfang dieses Jahrh. bis incl. 1872 gr. 4. (12 S. m. 7 Tab.). Mainz, v. Zabern.
- Tauber, J. N., Statistisches Handbüchlein u. populärer Wegweiser durch alle Länder der Erde. 1. Hft. 8. (72 S.). Wien, (Brüder Winter).
- Württemberg, Die gegenwärtigen Agrarverhältnisse Russlands. (90 S.). Leipzig, Dunker & Humblot.
- Annuaire des banquiers et agents de change de France et des principales villes de l'étranger. 1873. In-8. Sandoz et Fischbacher.
- Boissonade, Gustave, Histoire de la réserve héréditaire et de son influence morale et économique. In-8. Guillaumin et Cie.
- Naz, G., Le Paupérisme et son remède. In-8. A. Durand et Pedone-Lauriel.
- Golovine, Ivan, L'Internationale sous le rapport économique, politique et social. In-8. A. Ghio.